

СПІВВІДНОШЕННЯ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО У БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ

*Стукаленко О.В., кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного та господарського права,
Одеський національний університет ім.І.І.Мечникова
м.Одеса, Україна*

Все частіше науковці дотримуються концепції становлення приватного та публічного будівельного права. Як приклад, будівельне право Німеччини, чітко визначає межі приватного та публічного (адміністративного) будівельного права. Приватне будівельне право регулює правові відносини між замовником споруди та виконавцем (підрядником, архітектором, інженером і т.п.), визначає лише правові рамки, від яких учасники мають право відхилятися при укладанні угод[1]. В свою чергу публічне будівельне право зосереджено в межах особливої частини адміністративного права.

У цьому зв'язку досить обґрунтованою виглядає точка зору Р. Мельника, який досліджуючи систему адміністративного права Німеччини, окремо зосередив увагу на підгалузі особливого адміністративного права – будівельного права, яке спрямоване на узгодження інтересів індивідуальних забудовників та громадськості щодо запланованої під забудову земельної ділянки. Воно складається з двох частин: права (законодавства), що регулює питання планування будівництва та права (законодавства) з питань будівництва. Перша з названих частин містить норми, які регулюють питання містобудівного порядку та землекористування, а також затвердження проектів. Що стосується другої частини, то її норми визначають будівельні вимоги щодо конкретних проектів, а також порядок надання дозволів на проведення будівельних робіт [2, с. 55]. Названа сфера діяльності публічної адміністрації нині отримали у Німеччині чітке правове регулювання у вигляді Будівельного кодексу, федеральних законів,

федеральних законів земель, постанов, формулярів, договорів, проектів, а також відповідної судової практики. Зазначений зарубіжний досвід акцентує увагу на адміністративному підході до становлення будівельного права і зосередження в межах нього взаємовідносин між публічними адміністраціями та юридичними та фізичними особами, що виникають у будівельній галузі.

О.О. Квасніцька з цього приводу зазначає, що будівельне законодавство стало надзвичайно розвиненим, що базується на поєднанні приватно-правових і публічно-правових норм. Від приватного права воно взяло загальне регулювання питань власності, норми сумісної власності, статус будівельників об'єктів будівництва, регулювання підприємницьких операцій, а також принципи відповідальності в питаннях будівництва. Від публічного права воно запозичувало загальні принципи використання земель, адміністративне регулювання власності, включаючи дозвіл на будівництво і юридичний режим земельних ділянок; далі, режим спеціальних операцій устаткування і реставрації, контроль за збереженням нерухомості, контроль за санітарним станом і безпекою об'єктів будівництва. Слід також згадати неминучі податкові аспекти будівельної діяльності, що виявляються у великій кількості різних будівельних податків і зборів [3, с. 263]. За критерій зазначеного розмежування будівельного законодавства на публічне та приватне, автор здебільшого використовує економічну складову і зосереджується на фінансовому, податковому напрямку, у свою чергу такі ключові аспекти стандартизації, сертифікації тощо залишаються поза увагою автора.

На відміну від попередніх авторів А.В. Матвійчук відносить будівельне право до міжгалузевого інституту особливої частини адміністративного права[4]. Це пов'язано з міжгалузевим зв'язком зазначеного інституту права, де будівельні відносини регулюються нормами різних галузей права (адміністративного, цивільного, господарського, фінансового тощо). Віднесення будівельного права, до міжгалузевого інституту права пояснюється його міжгалузевою підсистемою, що у своїй сукупності відображає комплекс правових норм різних галузей права, які регулюють певні групи (види) взаємозалежних суспільних відносин[5]. Зазначені відносини у своїй сукупності об'єднуються у відносини, які

складаються у процесі здійснення будівельної діяльності. Проте з урахуванням наукових точок зору з зазначеного питання дана позиції потребує спростування.

У системі адміністративного права існує певна сукупність норм, які використовуються для регулювання державного управління незалежно від його конкретних сфер, але за умови достатнього рівня однорідності суспільних відносин, що дістали назву інститутів адміністративного права [6, с. 125]. В свою чергу аналіз наукової літератури з адміністративного права свідчить про виокремлення у межах особливої частини окремої складової присвяченої державному управлінню у будівельній галузі, що вказує на її самостійність серед підгалузей адміністративного права. Відповідна точка зору потребує уточнення. Багатоманітність суспільних відносин, що становлять предмет адміністративного права, зумовлює виділення в системі цієї галузі права самостійних елементів, одним з яких є підгалузі адміністративного права.

ЛІТЕРАТУРА

1. Строительное и архитектурное право Германии [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://ks-rae.de/page/page/page-7.html>
2. Мельник Р. Система адміністративного права Німеччини (загальнотеоретичний аналіз) / Р. Мельник // Публічне право. – (2011). – № 3. – С. 49–58.
3. Квасніцька О.О. Актуалізація будівельного законодавства та його розвиток / О.О. Квасніцька // Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць. – 2008. – Вип. 38. – С. 260-264.
4. Матвійчук А.В. Контрольні провадження у галузі будівництва : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.07 / А.В. Матвійчук. – Х., 2010. – 215 с.
5. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. — Харків: Консум, 2001. — 656 с.
6. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч. : У двох томах : Том 1. Загальна частина / ред. колегія: В.Б. Авер'янов та ін. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. – 592 с.